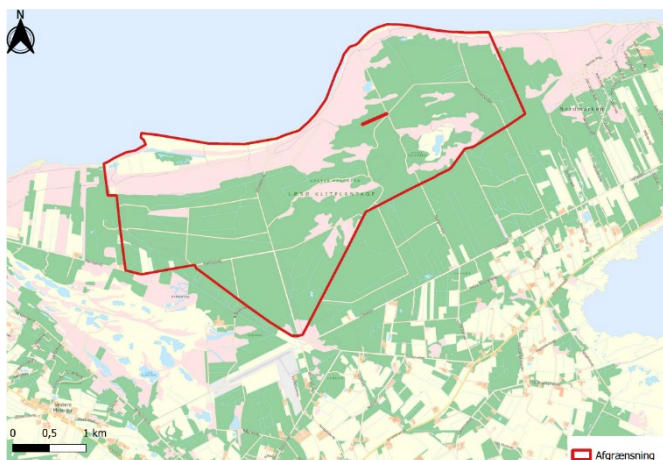

Mulig Naturnationalpark Læsø Klitplantage

Figur 1. Forslag til mulig Naturnationalpark Læsø Klitplantage på 1126 ha.

Natur

Læsø-området på ca. 1.126 ha består af klithede, klitter, skovbevokset klit, naturligt tilgroet birke- og fyrreskov, skovlysninger, enkelte lavvandede søer samt nåletræsplantage. Området indeholder i dag en række truede og rødlistede arter.

Plantagedelen har en andel hjemmehørende træarter (primært skovfyr) på ca. 80%, men har kulturskovens præg. Nåleskovsarealet omfatter i dag godt 55 ha af de oversøiske træarter sitkagran (52 ha) og contortafyr (3 ha), som skal afvikles på sigt.

En forholdsvis stor andel af området afgræsses allerede i dag med robuste kreaturer. Der findes et mindre antal indhegninger med sommergræsning.

Der er etableret helårsgræsning med Galloway-stude på ca. 400 ha. Det er et varieret område, hvor der er læ og

Områdets historie

Læsø Klitplantage ligger på hævet havbund. Træfældning til bl.a. saltsyndning samt agerbrug ledte til omfattende sandflugt på Læsø. Dette er ophavet til de heder og klitter, som blev tilplantet op gennem første halvdel af 1900-tallet. Plantagen er øens eneste statsskov og største sammenhængende skovområde.

Beskrivelse af området

Store dele af området er tilplantet med fortrinsvis skovfyr, men der findes også betydelige arealer med oversøiske træarter samt gammel birkeskov. Mindre åbne partier ligger i plantagedelen og ud mod nordkysten ligger store åbne områder med heder og klitter.

	Nuværende anvendelse i ha
Løvskov	234
Nåleskov	424
Lysåben natur	378
Våde naturtyper	90
Total	1126
Hegnslængde	17,2 km

Særlige arter

Der er 76 truede arter herunder den globalt truede hede-takspinder.

tørt leje selv i de vådeste perioder samt føde størstedelen af året. Der findes naturlige drikkesteder, men der er suppleret med kunstige drikkesteder for at sikre drikkevand i frostperioder.

Robust kvæg vil evt. kunne suppleres med heste, så en hegnsløsning med et kraftigt kreaturhegn, vil muliggøre dels den ønskede afgræsning dels fri bevægelighed for de vilde bestande af råvildt og dåvildt.

Der findes botanisk værdifulde lokaliteter som er begunstiget af den nuværende sommergræsning, f.eks. Holtemmen. Desuden findes forekomster af sjældne laver, som er følsomme over for tramp og

overgræsning, hvilket vil være et opmærksomhedspunkt.

Infrastruktur

Der er et større antal offentlige i den vestlige del af det foreslåede område.

Herudover er der tilladt bilkørsel på et stort antal skovveje for at give adgang til naturområdet samt Læsøs nordkyst. Trafikken er ikke omfattende.

Naturlig hydrologi

Grundvandet står generelt højt på Læsø, og området er drænet med et stort antal åbne grøfter. En naturlig hydrologi kan delvist genoprettes ved blokering og tilkastning af disse. Der er meget få tilløb fra naboarealer, hvorfor genopretning af naturlig hydrologi ikke forventes at påvirke naboarealer i særlig grad. Af hensyn til den infrastruktur (offentligt tilgængelige veje) som opretholdes, vil det være nødvendigt at holde nogle hovedgrøfter i funktion.

Friluftsliv

Området er en del af Læsøs eneste statsskov og benyttes rekreativt af Læsøboere og turister året rundt specielt om sommeren. Plantagen er kendt som svampelokalitet. En anden rekreativ interesse i området er turridning (turisme), hvorfor der er anlagt flere rideruter og indgået aftaler med lokale turridningsarrangører. Flere af de nuværende indhegninger er tilpasset lokale ønsker om rideruter uden for indhegninger med græssende dyr.

Der er inden for området desuden flere afmærkede vandreruter, flere overnatningsmuligheder, bålpladser, afmærkede stier mv. Læsø Klitplantages hovedbesøgssted ”Skovhytten” med udstilling, madpakkehus, lille motionsbane, bålplads, toiletbygning og hundeskov ligger ved Storedalsvej centralt i området, ligesom der i Horneks-søen er frit fiskeri.

Læsø Klitplantage giver med sin kystnære beliggenhed mulighed for ture i afvekslende landskab fra hav og strand over klithede og strandenge til skovbevoksede klitter med græsning og gamle birk og skovfyr til tættere skov af især skovfyr og med kig til skovsøer. Der afholdes årligt et par større motionsarrangementer i området og den omkringliggende plantage.

I nær tilknytning til den mulige naturnationalpark findes der ikke andre statsejede arealer, hvor udførsel

af friluftaktiviteter og udbygning af friluftsfaciliteter kan finde sted.

Arrondering og ejendomsstruktur

Det foreslåede område indeholder en mindre privat enklave (0,6 ha). Arealet er for nuværende frahegnet i det eksisterende hegn. Det er muligt at udvide den mulige naturnationalpark, specielt mod syd. Her vil mere befærdede offentlige veje skulle indgå. Ved tidligere udpegning af urørt skov på statens arealer blev den sydlige del af Læsø Klitplantage med lavere naturværdier ikke udpeget med baggrund i, at der skal være mulighed for at levere lokal biomasse til det lokale varmeværk og saltsyderi.

Særlige forhold

Læsøs eneste drikkevandreservoir ligger under området, og der ligger allerede i dag vandboringer i indhegningen med helårsgræsning. Vandkvaliteten følges løbende.

Der foreligger 2 jagtkontrakter, en til udløb i 2023 og en til udløb i 2024. Jagtudlejning er ved udbud og på baggrund af Naturstyrelsens standard jagtlejekontrakter. Desuden findes en aftale med Læsø Forsyning om indvinding af drikkevand. Arealer med sommergræsning er bortforpagtet til Læsø Natura 2000 Lodsejerforening, som Naturstyrelsen har været medvirkende til at danne i forbindelse med LIFE-projektet på Læsø (2013-2018).

Eksisterende beskyttelse

Området overlapper delvis med habitatområde nr. 10 ”Holtemmen, Højsande og Nordmarken”. Der findes to mindre arealer med §25 skov samt et mindre område med ældre birkeskov som i 1994 er udlagt som urørt skov. Omtrent halvdelen af området er §3 fredet jf. Naturbeskyttelsesloven. Desuden er et mindre areal fredet jf. landskabsfredningen; Horneks Odde.

Hele det skovbevoksede areal blev udpeget som urørt skov i 2018 og forvaltningsplanproces pågår.

I forbindelse med projektbeskrivelse og udarbejdelse af forvaltningsplan skal der ses nærmere på forholdet til Natura 2000 målene.

Kulturarv

Inden for området findes der to beskyttede fortidsminder – hhv. en mindesten og en stenalderbosætning. Der er ingen sten- og jorddiger.